

KIRKELIG PEDAGOGISK SENTER

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
(sendes elektronisk til postmottak@kd.dep.no)

Oslo 27. november 2009

Høringsuttalelse NOU 2009:18 Rett til læring. Innstilling fra utvalget for bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov

IKO – Kirkelig pedagogisk senter vil med denne høringsuttalelsen i all hovedsak støtte innstillingen om *bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov*. Dokumentet er lest spesielt med tanke på barn og unge. Som kirkelig pedagogisk senter, har IKO et menneskesyn som også innbefatter en åndelig dimensjon. Det fordrer et engasjement i forhold til å møte alle mennesker ut fra et likeverdighetsprinsipp.

Tidlig innsats

IKO er enige i at tidlig innsats og forebygging ved hjelp av kompetanseheving blant ansatte i barnehage og skole, kombinert med et styrket samarbeid med PPT tjenesten, er nødvendig for å identifisere behov og legge til rette for gode læringsarenaer for barn og unge med særskilte behov.

Inkludering og tilpasset læring.

Med bakgrunn i opplysninger om stort frafall av elever i videregående skole og høyere utdanning, støtter IKO utvalgets fokus på rett til tilpasset og likeverdig opplæring i skoler og barnehager som evner å inkludere alle barn. IKO mener at likeverdige tilbud forutsetter en positiv forskjellsbehandling der ulikheter betraktes som ressurs. Mangfoldstenkning forutsetter et utvidet syn på læring. Med det menes å se mennesket som bærer av mange ulike intelligenser.

Menneskesyn

IKO står for et kristent menneskesyn. Det innbefatter at verdier som likeverd i inkluderende fellesskap må få konsekvenser. Flerkulturell og -religiøs faglig kompetanse, anerkjennelse av barnet som medvirkende og tett samarbeid med hjemmet er vesentlig for å utvikle alle barns faglige og sosiale sider. For å imøtekomme hver enkelt ut fra deres behov, er det viktig at individer og grupper selv får komme til orde når det gjelder tolkning av erfaringer og opplevelser.

Rettigheter.

For å imøtekomme FNs konvensjon om barns rettigheter som presiserer rett til liv, helse, skolegang og utvikling, deltagelse og innflytelse, omsorg og beskyttelse, må statlige rammer imøtekomme krav til økt og systematisk vurdering og evaluering av læringsbetingelser. Dette mener IKO krever betydelig kompetanseheving og større krav til skjønn i forhold til det spesialpedagogiske feltet blant ansatte i barnehager og skoler. Et utvidet samarbeid mellom PPT og barnehage/skole må innebære konkret ansvarsfordeling og systematisk etisk og pedagogisk refleksjon.

Utdanninger som ivaretar kompetansebehov

Barnehagers og skolars ressurser i forhold til kartlegging og vurdering av barns behov må gjøres ut fra kompetanse som ivaretar barns ulike språk og uttrykk. Ansatte må skoleres i å se risikofaktorer og sette inn tiltak der de er nødvendige. IKO framhever viktigheten av at ansatte i barnehager og skoler trenger nødvendige rammer, som opplæring, tid og veiledning

Besøksadresse:
Colletts gate 43
0456 Oslo

Postadresse:
Pb. 2623 St. Hanshaugen
0131 Oslo

Telefon: 22 59 53 00
Telefaks: 22 59 53 01
E-post: iko@iko.no
Internett: www.iko.no

Bankgiro: 3000.15.03827
IBAN nr:
NO19 3000.15.03827

Organisasjonsnummer:
NO 960 496 582

for å kunne arbeide faglig kompetent. Utdanninger i helse, sosialfaglige og pedagogiske retninger må fokusere på forskning, teori og praksis som kan utvikle bedre omsorgs og - læringsbetingelser for mennesker med ulike behov for tilpasning.

Finansielle og juridiske rammer

IKO mener at kompetanseheving krever tydeligere finansielle og juridiske rammer fra statlig hold. For at kommuner skal kunne utføre sine plikter, trenger de reelle økonomiske overføringer for å sette inn tiltak der de trengs på et tidlig stadium. Dette bør gjøres ut fra forslag som er langsiktige og framtidsrettet, og bygger på samhandling mellom instanser som ivaretar barns og unges oppvekstvilkår.

Oppgaver må ansvarliggjøres på kommunalt nivå og i de enkelte institusjoner ved hjelp av konkret opplæring og bevisstgjøring. Juridiske, økonomiske, organisatoriske, etiske, ideologiske og faglige faktorer må kontinuerlig analyseres og diskuteres. Både individuelle, relasjonelle og samfunnsmessige forståelser må legges til grunn for å møte de komplekse virkelighetene.

IKO vil presisere at det kreves en større pedagog tetthet om en skal klare å støtte hvert enkelt barn og være i stand til å jobbe med inkludering i gruppen. Når statstilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevnen blir overført som rammetilskudd til kommunene fra 2011, vil dette kunne være en utfordring for hver enkelt kommune. Lokal frihet må ikke føre til ulikheter i tilbud til barn med behov for støtte. Kvantitet og full barnehagedekning må ikke gå på bekostning av kvaliteten.

Ulik organisering av tilbud

Norge har fått et større kulturelt mangfold som utfordrer verdier og innhold i forhold til omsorg og læring. En fare er å klassifisere og kategorisere mennesker ut fra avvik og normalitetsforestillinger (1.1.3, s. 14). IKOs holdning er at alle barn og unge skal få reelle muligheter til å delta i og bidra til fellesskapets beste ut fra egne forutsetninger (1.2.2, s. 15). Det må det være rom for ulike måter å organisere undervisning og læring på som imøtekommer individuelle behov. Samtidig skal metoder, lærestoff og organisering komme alle elever til gode.

IKO vil understreke at et mangfoldig tilbud i barneomsorg, som for eksempel livssynsbarnehager, vil være med å øke kvaliteten på tilbudet totalt sett. Mindre barnehager med godt utdannet personale vil ha store muligheter til å fange opp og tidlig sette inn tiltak for barn og familier som trenger støtte av ulike årsaker.

Konklusjon i høringen fra IKO

I et samfunn der verdier ofte måles ut fra nytte og funksjon, trenger barn, unge og voksne med ulike sårbarheter spesielle forutsetninger som krever kompetanse om feltet, vilje til prioritering og etisk bevissthet om alle menneskers verdi fra livets begynnelse til slutt. IKO vil støtte en utvikling som innebærer større grad av sammenheng og samordning av tiltak som angår barn og unge med spesielle utfordringer. Samarbeid mellom de instanser som har forutsetninger for å gjennomføre tiltak, krever tydelig ansvarsforhold. Det stilles høye krav til fagpersoner som møter barna på ulike stadier i utdanningsløpet. Det spesialpedagogiske feltet må styrkes i alle høyere utdanninger, som i førskolelærer- og lærerutdanningen.

Ansvar for å nå de mål som dokumentet inneholder må ikke legges til institusjoner og enkeltpersoner uten at de får de nødvendige forutsetninger som skal til for å kunne oppfylle dette. Her kreves et samfunnsmessig engasjement av alle impliserte instanser.

Vennlig hilsen

Eigil Morvik
direktør